

Čtvrtek, 30. dubna 2015

P8_TA(2015)0185

Situace v Nigérii**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. dubna 2015 o situaci v Nigérii (2015/2520(RSP))**

(2016/C 346/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Nigérii a zejména na svou poslední rozpravu k tomuto tématu, která se uskutečnila na plenárním zasedání ve středu dne 14. ledna 2015,
- s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federiky Mogheriniové a na prohlášení ze dnů 8. ledna, 19. ledna, 31. března a 14. a 15. dubna 2015,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 9. února 2015,
- s ohledem na prováděcí nařízení Komise (EU) č. 583/2014 ze dne 28. května 2014 ⁽¹⁾, kterým se na seznam osob, skupin osob a subjektů, na něž se vztahuje zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů, připojuje organizace Boko Haram,
- s ohledem na pátý dialog ministrů Nigérie a EU, který se konal dne 27. listopadu 2014 v Abudži,
- s ohledem na předběžné závěry volebních pozorovatelských misí EU a Evropského parlamentu,
- s ohledem na regionální konferenci o bezpečnosti konanou dne 20. ledna 2015 v Niamey,
- s ohledem na prohlášení generálního tajemníka OSN Pan Ki-muna o pokračujícím násilí a zhoršující se bezpečnostní situaci v severovýchodní Nigérii,
- s ohledem na prohlášení vysokého komisaře OSN pro lidská práva týkající se možnosti, že by členové skupiny Boko Haram mohli být obviněni z válečných zločinů,
- s ohledem na Deklaraci OSN o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství či víře z roku 1981,
- s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů z roku 1981, kterou Nigérie ratifikovala dne 22. června 1983,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966, který Nigérie ratifikovala dne 29. října 1993,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
- s ohledem na ústavu Nigerijské federativní republiky přijatou dne 29. května 1999, a zejména na ustanovení kapitoly IV této ústavy,
- s ohledem na Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen a opční protokol k této úmluvě,
- s ohledem na Dohodu o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, (na tzv. dohodu z Cotonou),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 160, 29.5.2014, s. 27.

Čtvrtek, 30. dubna 2015

- s ohledem na článek 208 Smlouvy o fungování Evropské unie, který stanoví, že zásadu politické soudržnosti ve prospěch rozvoje je třeba dodržovat ve všech vnějších politikách Evropské unie,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Nigérie je nejlidnatější a etnicky nejrozmanitější zemí v Africe, jež je poznamenána regionálními a náboženskými rozpory a nepoměrem mezi severem a jihem se závažnými ekonomickými a sociálními nerovnostmi;
- B. vzhledem k tomu, že Nigérie je největší ekonomikou na africkém kontinentu a významným obchodním partnerem EU, který však navzdory svým rozsáhlým zdrojům patří k zemím s největšími nerovnostmi na světě, kde více než 70 % populace má na živobytí méně než 1,25 USD na den a 10 % obyvatel země ovládá více než 90 % jejího bohatství a zdrojů;
- C. vzhledem k tomu, že se útoky skupiny Boko Haram ve dnech 3.–8. ledna 2015 zaměřily na město Baga a 16 okolních měst a vesnic, přičemž bylo podle satelitních snímků zničeno téměř 3 700 budov a byly zabity tisíce lidí;
- D. vzhledem k tomu, že skupina Boko Haram se zmocnila řady měst v severovýchodní Nigérii a obléhala je a nadále násilně do svých řad nabírá civilisty včetně mnoha dětí; vzhledem k tomu, že násilným činům skupiny Boko Haram padlo od roku 2009 za oběť již více než 22 000 osob a že terčem útoků této skupiny se bez rozdílu stávají křesťané, muslimové a každý, kdo nesdílí její dogmatické a extrémní přesvědčení; vzhledem k tomu, že skupina Boko Haram přísahala v březnu 2015 oddanost Islámskému státu; vzhledem k tomu, že dne 27. března 2015 byly v severovýchodním městě Damasak nalezeny stovky mrtvých, pravděpodobně obětí povstání skupiny Boko Haram;
- E. vzhledem k tomu, že v dubnu 2014 bylo z vládní školy v Čiboku (stát Borno) uneseno více než 270 dívek; vzhledem k tomu, že většina těchto dívek je stále nezvěstná a že jim hrozí sexuální násilí, zotročení a nucené sňatky; vzhledem k tomu, že skupina Boko Haram od té doby unesla stovky dalších lidí; vzhledem k tomu, že dne 28. dubna 2015 bylo osvobozeno téměř 300 dívek a žen v pralese Sambisa;
- F. vzhledem k tomu, že podle odhadů OSN vedlo násilí ve státech Borno, Yobe a Adamawa k vysídlení 1,5 milionu osob, včetně 800 000 dětí, přičemž povstání zasáhlo více než tři miliony lidí;
- G. vzhledem k tomu, že více než 300 000 Nigerjců uprchlo před násilím do severozápadního Kamerunu a jihozápadního Nigeru a vzhledem k tomu, že stovky Nigerjců riskují svůj život na cestě při migraci do EU v naději na lepší hospodářské, sociální a bezpečnostní podmínky;
- H. vzhledem k tomu, že cílem skupiny Boko Haram je vytvořit v severní Nigérii čistě islámský stát, který by uplatňoval trestní soudy podle práva šaría a zakázal západní vzdělání;
- I. vzhledem k tomu, že v důsledku zhoršující se bezpečnosti nemohou farmáři již obdělávat svá pole nebo sklízet úrodu ze strachu, že budou napadeni skupinou Boko Haram, což jen dále zhoršuje již tak špatné zásobování potravinami;
- J. vzhledem k tomu, že stoupá počet útoků i využívání dětí jako sebevražedných atentátníků a že útoky jsou páčány napříč velkými oblastmi a rovněž v sousedním Čadu a Kamerunu;
- K. vzhledem k tomu, že počáteční reakce nigerijských orgánů byla krajně nedostatečná a vzbudila u obyvatelstva pocit nedůvěry ke státním institucím; vzhledem k tomu, že nigerijské orgány se za bývalé vlády dopouštěly masového zatýkání a zadržování, poprav prováděných bez řádného soudu a velkého počtu jiných forem porušování mezinárodního práva;
- L. vzhledem k tomu, že šíření povstání Boko Haram do sousedních zemí poukazuje na to, jak je důležitá hlubší regionální spolupráce a společná reakce;

Čtvrtek, 30. dubna 2015

- M. vzhledem k tomu, že Nigérie hraje klíčovou úlohu v regionální i africké politice a je hnacím motorem regionální integrace prostřednictvím Hospodářského společenství států západní Afriky (ECOWAS);
- N. vzhledem k tomu, že příjmy z ropy neustále klesají a hrozí hospodářská krize a že podle některých odhadů dojde v Nigérii ročně ke krádežím ropy v hodnotě 3 až 8 miliard USD; vzhledem k tomu, že špatné řízení hospodářství země, nestabilita a korupce, k nimž docházelo po desetiletí, bránily v Nigérii investicím do školství a systémů sociálního zabezpečení;
- O. vzhledem k tomu, že vzdělání, gramotnost, práva žen, sociální spravedlnost, spravedlivé rozdělení státních příjmů ve společnosti, snižování nerovností a boj proti korupci a daňovým únikům jsou klíčovými faktory boje proti fundamentalismu, násilí a netoleranci;
- P. vzhledem k tomu, že terorismus je celosvětovou hrozbou, avšak úsilí světového společenství o to, aby bylo v boji proti skupině Boko Haram učiněno více, do jisté míry závisí na plné důvěryhodnosti, odpovědnosti a transparentnosti voleb;
- Q. vzhledem k tomu, že Nigérie je stále mladou a křehkou demokracií, která po vyhlášení výsledků voleb v roce 2011 čelila extrémnímu násilí a obvinění z manipulací s hlasy;
- R. vzhledem k tomu, že nezávislá národní volební komise (INEC) odložila konání voleb ze 14. a 28. února na 28. března a 11. dubna 2015, aby mohla vláda zahájit vojenskou akci proti skupině Boko Haram, a že v březnu 2015 byla zahájena regionální odezva;
- S. vzhledem k tomu, že čadská armáda je společně s Nigerem a Kamerunem hlavní vojenskou silou, která proti skupině Boko Haram bojuje, a že její zásahy proti teroristům z Boko Haram v nigérijských městech Gamboru Ngala, Malam Fatori, a Kangelam jsou oceňovány; vzhledem k tomu, že je brána v potaz cena, kterou tato armáda ve válce proti terorismu zaplatila; vzhledem k tomu, že Evropský parlament vyjadřuje solidaritu zraněným a rodinám obětí;
- T. vzhledem k tomu, že volební kampaň proběhla v napjaté atmosféře vyznačující se násilnými incidenty spojenými s volbami ve všech částech země, zejména na jihu a jihozápadě, útoky organizovanými skupinou Boko Haram s cílem odradit voliče, porušováním předpisů pro vedení volební kampaně a ovlivňováním voličů;
- U. vzhledem k tomu, že místní a mezinárodní pozorovatelé, mimo jiné i pozorovatelé EU, zaznamenali systémové nedostatky, zejména při sběru hlasovacích lístků, a dále zneužívání funkcí a používání násilí; vzhledem k tomu, že však nebyla zpozorována žádná systematická manipulace;
- V. vzhledem k tomu, že EU vyslala na pozvání vlády dlouhodobou volební pozorovatelskou misi, jíž se zúčastnila i delegace Evropského parlamentu; vzhledem k tomu, že takové mise vyslala Africká unie, Společenství národů a společenství ECOWAS;
- W. vzhledem k tomu, že dne 31. března 2015 byl za vítěze voleb prohlášen generál Muhammadu Buhari, prezidentský kandidát opoziční strany Všepokrokový kongres (*All Progressive Congress*, APC), a dosavadní prezident svou porážku s klidem přijal; vzhledem k tomu, že opoziční APC získal většinu hlasů v prezidentských volbách i ve volbách do Senátu a Sněmovny reprezentantů ve čtyřech z šesti geopolitických zón;
- X. vzhledem k tomu, že bylo zvoleno méně žen než ve volbách v roce 2011, kdy byl již patrný negativní trend;
- Y. vzhledem k tomu, že 17 % dívek je provdáno dříve, než dosáhnout patnácti let, a že v severozápadní oblasti země dosahují sňatky dětí dokonce 76 %; vzhledem k tomu, že v Nigérii existuje v absolutních číslech největší počet případů mrzačení ženských pohlavních orgánů, což představuje přibližně čtvrtinu z odhadovaných 115–130 milionů obětí tohoto mrzačení ve světě;

Čtvrtek, 30. dubna 2015

1. důrazně odsuzuje trvající a stále se vyostřující násilí, včetně pokračující vlny ozbrojených a bombových útoků, sebevražedných bombových atentátů, sexuálního zotročování a dalších podob sexuálního násilí, únosů a jiných násilných činů, které páchá teroristická sekta Boko Haram vůči civilním, vládním a vojenským cílům v Nigérii a jež si vyžádaly tisíce obětí na životech a zraněných, vedly k vysídlení stovky tisíc osob a mohly by být považovány za zločiny proti lidskosti;
2. vyjadřuje hluboké politování nad masakrem nevinných mužů, žen a dětí a stojí po boku nigerijským občanům v jejich odhodlání bojovat proti všem podobám terorismu v jejich zemi; cení si práce všech novinářů a obhájců lidských práv, kteří usilují o to, aby svět upozornili na extremismus skupiny Boko Haram a na nevinné oběti jejího násilí;
3. připomíná, že uběhl rok od únosu 276 dívek ze školy nedaleko města Čibok a že podle organizací v oblasti lidských práv bylo uneseno dalších nejméně 2 000 dívek a žen; žádá vládu a mezinárodní společenství, aby učinily všechno, co je v jejich silách k nalezení a osvobození unesených žen a dívek;
4. žádá nově zvoleného prezidenta, aby dodržel své předvolební sliby a využil všech zdrojů k ukončení násilí páchaného skupinou Boko Haram, obnovení stability a bezpečnosti v celé zemi a řešení základních příčin tohoto terorismu, a zejména aby podnikl důraznější kroky v boji proti korupci, špatnému řízení a nevykonnosti v rámci veřejných institucí a armády, kvůli kterým nejsou ozbrojené jednotky schopny se s pohromou Boko Haram na severu země vypořádat, aby přijal opatření, kterými zničí zdroje nezákonných příjmů skupiny Boko Haram prostřednictvím spolupráce se sousedními zeměmi, zejména příjmů z pašování a nedovoleného obchodu;
5. žádá nigerijské náboženské subjekty a vůdce, aby aktivně spolupracovali s občanskou společností a veřejnými orgány v boji proti extremismu a radikalizaci;
6. vyzývá nové nigerijské orgány, aby přijaly plán sociálního a hospodářského rozvoje severních a jižních států s cílem řešit otázky chudoby, nerovnosti, možnosti vzdělávání a přístupu ke zdravotní péči a prosazovat spravedlivé rozdělování příjmů z ropy v kontextu decentralizace, což jsou problémy způsobující spirálu násilí; rovněž nigerijské orgány vyzývá, aby přijaly důrazná opatření, kterými by skoncovaly s mrzačením ženských pohlavních orgánů, se sňatky dětí a dětskou prací; žádá EU, aby využila své nástroje k prosazování těchto opatření, účinně narušovala nezákonné toky finančních prostředků, daňové úniky a vyhýbání se daňovým povinnostem a stimulovala mezinárodní demokratickou spolupráci v daňových otázkách;
7. vítá odhodlání, které na regionální vrcholné schůzce ve dnech 20. a 21. ledna 2015 v Niamey vyjádřilo 13 účastnících se zemí, a zejména závazek Čadu, který učinil společně s Kamerunem, Nigerem a Nigérií, a to použít v boji proti teroristickým hrozbám skupiny Boko Haram vojenskou sílu; vybízí k posílení této regionální reakce s využitím všech existujících prostředků a za naprostého dodržování mezinárodních práva; vyzývá zejména společenství ECOWAS, aby i nadále uplatňovalo svou novou strategii boje proti terorismu a věnovalo při tom zvláštní pozornost omezování nezákonných přeshraničních toků, kterými proudí zbraně, bojovníci a pašované zboží; dále trvá na tom, že bez této spolupráce bude násilí pravděpodobně pokračovat a oslabovat mír a stabilitu v celém regionu; v tomto ohledu poukazuje na příslib loajálnosti skupiny Boko Haram Islámskému státu a na nutnost zabránit jakékoli další koordinaci nebo spolupráci mezi těmito dvěma teroristickými organizacemi a šířením této hrozby;
8. vítá iniciativy Rady pro mír a bezpečnost Africké unie a vyzývá Africkou unii, aby spolu se všemi zúčastněnými zeměmi bezodkladně přijala konkrétní opatření s cílem koordinovat boj proti teroristickým skupinám v oblasti Sahelu; naléhavě vyzývá Evropskou unii k podpoře rozvoje regionálního mechanismu pro řešení konfliktů, jako jsou africké pohotovostní síly a možného uplatnění afrického mírového projektu a nástrojů EU pro řešení krizí;
9. naléhavě vyzývá mezinárodní společenství, aby učinilo více s cílem napomoci vládě Nigérie bojovat proti skupině Boko Haram a řešit základní příčiny terorismu, neboť jedině globální odezva může zajistit definitivní ukončení násilí a fundamentalismu;

Čtvrtek, 30. dubna 2015

10. vyzývá EU a její členské státy, aby splnily svůj závazek a poskytly Nigérii a jejím občanům komplexní škálu politické, rozvojové a humanitární pomoci v boji proti hrozbě, kterou představuje skupina Boko Haram, a aby zajistily rozvoj této země; naléhavě vyzývá EU, aby i nadále vedla politický dialog s Nigérií podle článku 8 revidované dohody z Cotonou a v této souvislosti se věnovala otázkám souvisejícím s univerzálními lidskými právy, včetně svobody myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo víry, jak jsou zakotveny ve všeobecných, regionálních a národních nástrojích v oblasti lidských práv;

11. vyzývá mezinárodní společenství, aby rovněž pomohlo nigerijským uprchlíkům v sousedních zemích; naléhavě vyzývá členské státy EU, aby neprodleně zřídily důvěryhodný a ucelený evropský systém k řízení migračních tras vedoucích ze subsaharské Afriky na Blízký východ a do severní Afriky, aby nabídly zemím původu, jako je Nigérie, udržitelná rozvojová řešení a zasadily se o to, aby již na těchto trasách dále nedocházelo k lidským tragédiím;

12. naléhá na EU, aby prozkoumala financování skupiny Boko Haram a zabývala se transparentností obchodu se všemi přírodními zdroji včetně ropy s cílem zabránit tomu, aby žádné podniky nepodněcovaly jakékoli konflikty; vyzývá nigerijské orgány a zahraniční společnosti, aby napomohly posílit správu v těžebním odvětví tím, že se zapojí do iniciativy na podporu transparentnosti v těžebním průmyslu a budou zveřejňovat částky, které platí nigerijské vládě;

13. je přesvědčen, že nigerijská vláda má právo a odpovědnost bránit své občany před terorismem, avšak trvá na tom, že tyto akce je třeba uskutečňovat v souladu s lidskými právy a zásadami právního státu;

14. vyzývá k důkladnému prošetření údajného porušování lidských práv, včetně mimosoudních poprav, mučení, svévolného zatýkání a vydírání, a domnívá se, že tyto činy nelze ospravedlňovat jako prostředek boje proti hrozbě, kterou představuje skupina Boko Haram nebo jiné teroristické organizace; je přesvědčen, že je naléhavě třeba provést reformy nigerijského soudního systému s cílem vytvořit účinné trestní soudnictví za účelem boje proti terorismu a že nutné jsou i reformy nigerijských státních bezpečnostních složek;

15. naléhavě vyzývá k tomu, aby v humanitárních zařízeních financovaných EU byla zajištěna náležitá péče o zraněné vojáky a ucelená škála služeb pro zajištění sexuálního a reprodukčního zdraví dívek a žen, které se staly v průběhu ozbrojeného konfliktu obětí znásilnění, a aby tato péče byla poskytována v souladu se společným článkem 3 Ženevských úmluv, podle něhož má být zaručena veškerá lékařská péče, které je zapotřebí s ohledem na stav zraněných a nemocných bez jakéhokoli nepříznivého rozlišování;

16. blahopřeje generálu Muhammadu Buharimu, který se stal úspěšným prezidentským kandidátem Všepokrokového kongresu (APC), a všem kandidátům ze všech stran, kteří získali křesla v Senátu, ve Sněmovně reprezentantů či v místních shromážděních nebo uspěli v guvernéřských volbách; vyzdvihuje kandidáty, kteří kultivovaně uznali svou porážku, počínaje úřadujícím prezidentským kandidátem Goodluckem Jonathanem, vítá trvajících závazek všech politických stran a kandidátů zajistit poklidný průběh voleb a naléhavě je vyzývá, aby i nadále přijímali výsledky voleb, aniž by se uchýlovali k násilí;

17. blahopřeje obyvatelům Nigérie k jejich demokratickému nadšení a mobilizaci během celého volebního procesu a vyzývá nigerijské orgány, aby posílily řádnou správu věcí veřejných a podporovaly odpovědnější demokratické instituce; domnívá se, že předání moci na základě voleb ukazuje na prohlubující se demokracii v Nigérii, což by mohlo sloužit jako vzor pro ostatní africké národy;

18. vítá odhodlání nigerijské nezávislé národní volební komise (INEC) zajistit (v rámci možností) důvěryhodný, transparentní a spravedlivý volební proces navzdory vnitřním a vnějším omezením a tlakům, jimž čelila, a zejména vítá její úsilí o zapojení osob s postižením;

19. vybízí oběti bezpráví, aby je řešily prostřednictvím oficiálních mechanismů pro řešení sporů, a žádá nigerijské orgány, aby každý případ plně a důvěryhodně prošetřily a zajistily jeho nápravu v souladu s právními předpisy; vyzývá EU, aby podporovala rozvoj těchto mechanismů;

Čtvrtek, 30. dubna 2015

20. vyzývá nigerijskou vládu, aby podporovala účast žen ve veřejném a politickém životě,
 21. opakuje svou výzvu ke zrušení zákona namířeného proti homosexualitě a ke zrušení trestu smrti;
 22. žádá nigerijské orgány, aby přijaly naléhavá opatření v deltě Nigeru, včetně opatření na zastavení nelegálních činností v odvětví těžby ropy a na pomoc lidem trpícím znečištěním; žádá EU a členské státy, aby poskytly technické odborné znalosti a zdroje na obnovu této oblasti; žádá všechny společnosti působící v této oblasti, aby dodržovaly nejpřísnější mezinárodní normy a zdržely se veškerých činností, které by mohly poškodit životní prostředí a místní společenství;
 23. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vládě a parlamentu Nigérie, zástupcům společenství Hospodářské společenství států západní Afriky a Africké unii.
-